

MOJA, TVOJA
**NAŠA
ZEMLJA**
★★★★★

POSAO, STANOVANJE I SLOBODA MLADIMA!

**NAŠA
STRANKA**

Zapošljavanje

Nezaposlenost je jedan od najvećih problema s kojima se mladi danas suočavaju. Prema Anketi o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini nezaposlenost iznosi preko 60% (mladi iz dobne skupine od 15 do 24 godine), odnosno 36,1% (mladi iz dobne skupine od 25 do 34 godine). Dodatno alarmantni podaci su da je polovina nezaposlenih u kontinuitetu nezaposleno dvije godine i duže, te da veliki broj nezaposlenih posjeduje fakultetske diplome.

Dakle, evidentno je da imamo tri uzroka ovakvom stanju: nerazvijena privreda, nekonkretan rad službi za zapošljavanje i obrazovni sistem neprilagođen potrebama tržišta rada.

Stoga je potrebno raditi na uspostavljanju institucionalnog okvira za omogućavanje zapošljavanja mladih, počevši od lokalnog nivoa, poboljšavanjem ili uspostavljanjem mehanizama podrške (samo)zapošljavanju, te inkorporiranjem ovog mehanizma u razvojne strategije ili strategije prema mladima. Set mjera koje bi morale biti dio ovog mehanizma su:

- Uvođenje grace perioda pri registraciji biznisa za mlade u BiH. Prvih godinu dana mlade osobe koje se odluče pokrenuti svoj biznis trebaju biti oslobođene izmirivanja svih ili dijela obaveza prema državi (porezi, doprinosi, takse i sl.),
- Ukidanjem minimalnog osnivačkog kapitala za registraciju biznisa olakšava se samozapošljavanje i djelovanje mladih ljudi van crnog tržišta. Ova mjera ne treba biti ograničena samo na mlade, ali se pilot projektom treba fokusirati na njih,
- Skraćivanje procedura i reduciranje troškova koji nastaju prilikom registracije biznisa,
- Olakšano obavljanje pripravnčkog i volonterskog rada uz smanjene procedure i troškove koji su posljedica obavljanja takvog rada za poslodavca i radnika,

- Firmama omogućiti fiskalne olakšice u slučaju zapošljavanja mladih osoba,
- Ojačavanje podrške institucija vlasti prilikom pokretanja start-up programa, od pripreme poslovnog plana, finansiranja, olakšavanja procedura za apliciranje i pokretanje, isplate sredstava i monitoringa progressa do podrške nakon početnog formiranja start-up kompanija kroz poslovne inkubatore i akceleratore koje podržava lokalna zajednica ili kanton.

Stanovanje

U našoj državi preko 70% posto mladih živi u stanu ili kući koji su u vlasništvu njihovih roditelja. Naši mladi se u odnosu na evropske zemlje kasno odvajaju od roditelja, upravo zbog nemogućnosti rješavanja stambenog pitanja, a ranije se odvajaju uglavnom zbog studiranja u inostranstvu. Da bi kupili stan ili kuću i osamostalili se mladi su prinuđeni koristiti se kreditima komercijalnih banaka čije su kamatne stope iznimno visoke. Pored toga, cijene stanova, kuća i građevinskog zemljišta konstantno rastu. Kao posljedica nemogućnosti pronalaska stalnog zaposlenja, malih primanja i kreditne nesposobnosti, mladi odlaze u druge države u kojima je kupovina nekretnine puno dostižniji cilj.

Efikasno rješenje ovako komplikovanog problema zavisi od više faktora. Problem stanovanja za mlade dijele siromašne države i države u razvoju. Ekonomski prosperitet donosi i veće mogućnosti za cijelo društvo, tako i za mlade. U slučaju naše države, on je moguć samo ako mladi koje je obrazovni sistem školovao, svoja znanja i vještine odluče koristiti upravo tu, gdje su se i školovali. Bez mlade, obrazovane i motivirane radne snage, nijedno društvo se ne može nadati prosperitetu. U ovom momentu omogućavanje stambene neovisnosti mladih, moguće je kroz više mehanizama. Neki od njih se već uspješno realizuju u Kantonu Sarajevo, a smatramo da bi trebali postati uvriježena praksa na teritoriju cijele države.

U pogledu omogućavanja povoljnijeg rješavanja stambenog pitanja za mlade, Naša stranka se zalaže za:

- Dovršavanje procedure usvajanja Zakona o porezu na promet nekretnina i naslijeđa, tako što će se dodatno olakšati mladim ljudima koji prvi put rješavaju svoje stambeno pitanje, kao i potpuno izjednačavanje bračnih i vanbračnih partnera u ostvarivanju svojih prava, a u skladu sa Porodičnim zakonom FBiH,
- Provođenje programa finansijskih poticaja za kupovinu prve nekretnine,
- Provođenje programa subvencioniranja stambenih kredita i to od 25% do 50% anuiteta u prvih pet godina,
- Provođenje programa društveno poticane stanogradnje u kojem bi lokalne samouprave trebale osigurati građevinsko zemljište i popratnu, komunalnu infrastrukturu, a vrijednost stambenog objekta bi bila zajednički finansirana od kredita komercijalne banke, kreditom jedinica lokalne samouprave i ministarstava nadležnih za prostorno planiranje i stambeni fond i novcem kupaca.

Zabava je potreba

Kultura, kao esencija jednog zdravog društva, treba da ruši unutar društvene barijere i da kompletnu zajednicu svojim progresivnim djelovanjem i promišljanjem vuče naprijed. Mi se zalažemo za veću posvećenost kulturnoj zajednici i stvaranju vrhunskih uslova za rad i kreaciju, gdje se članovi i članice kulturne zajednice ne bi trebali brinuti o sredstvima za rad i o prostoru za djelovanje; zalažemo se da se omoguće svi potrebni uslovi za kreaciju i sloboda mišljenja i govora. Zalažemo se za pokretanje centara za zdravo odrastanje, u kojima bi se najmlađim omogućila početna baza kulturnog djelovanja i stvaranja, te uručivao početni kapital kulturnog i umjetničkog stvaranja. Pored centara za zdravo odrastanje, zalažemo se i za funkcionalne centre za mlade, gdje bi mladi mogli razvijati svoje talente i imati aktivan socijalni angažman, u kojem bi u isto vrijeme dobijali mnogo, ali i vraćali nazad društvu svojim aktivnim angažmanom.

Također, smatramo da je potrebno poboljšanje uslova rada u postojećim kulturnim centrima i veća pristupačnost kulturnih centara mladim ljudima.

Tu je i „ulična umjetnost“, za čije revitaliziranje se, također, zalažemo, kao i za obezbjeđivanje određenih lokacija na kojima bi umjetnici i umjetnice mogli izvoditi performanse.

Svi navedeni projekti su lako ostvarivi i navedeni na osnovu aktuelnih projekata u BiH i svijetu. Putem kantonalnih i federalnih organa i ministarstava, spremljenih projekata i uspješnih prethodnih iskustava, svaka od navedenih tačaka može biti realizovana za kratko vrijeme.

Konačno, vrijeme je i za slobodne zone i liberalizaciju pojedinih pitanja u našem društvu. Mi se zalažemo za stvaranje slobodnih zona, tj. za osiguravanje prostora na području grada ili općine u kojim bi zakon o javnom redu i miru bio nešto fleksibilniji i gdje bi mladi ljudi mogli provoditi slobodno vrijeme okupljajući se na otvorenom, družeći se i zabavljajući se. Dakle, mi se zalažemo za: dozvoljeno okupljanje na javnim mjestima u navedenim slobodnim zonama, bez prethodnog obavještanja nadležnih organa; dozvoljenu organizaciju javnih nastupa, tribina, koncerata, predstava i ostalih kulturnih sadržaja, bez traženja sada neophodnih dozvola, ali, ipak, uz određene norme ponašanja i individualnu i kolektivnu samokontrolu. U takvim slobodnim zonama tuča ili bilo kakav fizički obračun bi bio strogo zabranjen, kao i bilo kakva vrsta vrijeđanja i verbalnog konflikta, jer bi takvo ponašanje dovelo do argumentovanog ukidanja slobodnih zona i pooštavanja zakona o javnom redu i miru